

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2011.7.13.
COM(2011) 417 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, A GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

A közös halászati politika reformja

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezetés.....	2
2.	A reform céljai	3
2.1.	Több hal a fenntartható halászathoz.....	3
2.2.	A halászati és akvakultúra-ágazat, valamint az iparági foglalkoztatás jövője	5
2.3.	Virágzó tengerparti közösségek	7
2.4.	A tájékozott fogyasztók valós igényeinek kielégítése	7
2.5.	Jobb irányítás a regionalizáció révén	7
2.6.	Átgondoltabb finanszírozás.....	8
2.7.	A KHP elveinek nemzetközi szintű érvényesítése.....	9

1. BEVEZETÉS

A közös halászati politika (KHP) reformjáról szóló zöld könyv¹ arra a következtetésre jutott, hogy a szakpolitika nem valósítja meg alapvető céljait: a halállományokat túlhalásszák, a flotta egyes szegmenseinek gazdasági helyzete a nagy összegű támogatások ellenére is ingatag, a halászati ágazatban meglévő álláslehetőségek nem vonzóak, továbbá számos, halásztól függő tengerparti közösség helyzete bizonytalan. Ezt a helyzetképet a zöld könyv elfogadása után indított széles körű konzultációs folyamat eredményei² is megerősítették.

Tekintettel a kialakult helyzetre, a Bizottság a szakpolitika ambiciózus reformjára tesz javaslatot. A reform célja, hogy megeremtsen a halak és a halászat, valamint az előbbieket létét megalapozó tengeri környezet jobb jövőjéhez szükséges feltételeket. A KHP-ban hatalmas lehetőségek rejlenek egy olyan fenntartható halászat alkotóelemeinek kialakításához, amely tiszteletben tartja az ökoszisztémát, kiváló minőségű, egészséges halászati termékeket biztosít az európai polgároknak, valamint virágzó tengerparti közösségeket, a haltermeléssel és -feldolgozással foglalkozó, nyereséges iparágakat, illetve vonzó és biztonságosabb munkahelyeket teremt.

A reform hozzájárul az Európa 2020 stratégia³ megvalósulásához azáltal, hogy előmozdítja a fenntartható és az inkluzív növekedést, a tengerparti térségek kohéziójának növelését és az ágazat erőteljes gazdasági teljesítményét. A reform az élő tengeri erőforrások fenntartható kiaknázását célozza, és ezáltal kulcsfontosságú része az „Erőforrás-hatékony Európa” elnevezésű kiemelt kezdeményezésnek⁴ is.

A fenntarthatóság a javasolt reform középpontjában áll. A fenntartható halászat olyan halászatot jelent, amelynél a kifogott mennyiségek nem veszélyeztetik az állományok szaporodóképességét és hosszú távon nagy hozamot biztosítanak. Ehhez szabályozni kell a tengerből halászat útján eltávolított halmennyiséget. A Bizottság azt javasolja, hogy 2015-re az állományokat a legnagyobb fenntartható hozamot biztosító fenntartható szinten kell kiaknázni. A Bizottság arra is javaslatot tesz, hogy 2016-ra meg kell szüntetni a felesleges halak tengerbe való visszadobását. A halak visszadobása az erőforrások elfogadhatatlan pocsékolása.

Ha az állományok halászata a legnagyobb fenntartható hozam szintjén folyik, az állományok mérete a legmértékesebb becslések szerint⁵ hozzávetőleg 70 %-kal bővülne. Az összes fogás mennyisége ezáltal körülbelül 17 %-kal növekedne, a haszonkulcs háromszor, a beruházások

¹ COM(2009) 163 végleges, 2009. április 22.

² Lásd még: A Közös Halászati Politika reformjáról folytatott konzultáció szintézise, SEC(2010) 428 végleges (2010. április 16.).

³ A Bizottság „EURÓPA 2020: Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája” című közleményében (COM(2010) 2020, 2010. március 3.) kijelöli azt a stratégiát, amely az EU számára lehetővé teszi, hogy a válságból megerősödve kerüljön ki, valamint hogy magas szintű foglalkoztatást, termelékenységet és társadalmi kohéziót biztosító intelligens, fenntartható és inkluzív gazdasággá váljon. Az Európa 2020 stratégia a 21. század európai szociális piacgazdaságának jövőképét vázolja fel.

⁴ A Bizottság „Erőforrás-hatékony Európa – Az Európa 2020 stratégia keretébe illeszkedő kiemelt kezdeményezés” című közleménye, COM(2011) 21, 2011. január 26.

⁵ Bizottsági szolgálati munkadokumentum – A közös halászati politikáról szóló, európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó bizottsági javaslatot kísérő hatásvizsgálat [a 2371/2002/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről].

megtérvése pedig hatszor nagyobb lenne, továbbá a halászati iparág számára a bruttó hozzáadott érték 90 %-kal emelkedne.

A fenntartható halászat megszabadítaná az ágazatot a köztámogatásoktól való függéstől, valamint elősegítené a stabil árak átlátható módon történő képzését, ami egyértelmű előnyökkel járna a fogyasztók számára. A piaci feltételek között működő, erőteljes, hatékony és gazdaságilag életképes iparág fontosabb és tevékenyebb szerepet játszana az állománygazdálkodásban. Mindez a jelenleg folytatott túlhalászás egyik fő okának, a túlzott flottakapacitás csökkentését is elősegítené.

A fenntartható halászat létfontosságú a tengerparti közösségek jövője szempontjából, melyek kisméretű parti flottájának kezeléséhez olykor különintézkedésekre lesz szükség. A Bizottság javaslata szerint a KHP-t a szélesebb tengergazdaság keretében kell fejleszteni. Ez az EU tengerei és tengerparti területei tekintetében következetesebb szakpolitikákat fog eredményezni, valamint a tengerparti régiók számára megkönnyíti a bevételi források diverzifikálását, ami által az említett térségekben javulni fog az életminőség.

A halak jelentik az iparág erőforrás-alapját, valamint egészséges proteinek biztosítanak az emberi táplálkozáshoz. A tengerparti és vidéki területeken a halászat és az akvakultúra fenntarthatóvá tétele a társadalom alapvető érdekét szolgálja, valamint elő fogja segíteni, hogy kielégítsük a minőségi halak és tengeri élelmiszerek iránti egyre növekvő keresletet.

A KHP reformcsomagja a következőkből tevődik össze:

- új alaprendeletre irányuló jogalkotási javaslat (amely a 2371/2002/EK tanácsi rendelet helyébe lép),
- a piacpolitikáról szóló alaprendeletre irányuló jogalkotási javaslat (amely a 104/2000/EK tanácsi rendelet helyébe lép),
- a KHP külső dimenziójáról szóló közlemény,
- a 2371/2002/EK tanácsi rendeletről szóló jelentés, különös tekintettel annak a „Védelem és fenntarthatóság” és „A halászati kapacitás módosítása” című fejezeteire, valamint a flottának a parttól számított 12 tengeri mérföldön belüli vizekhez való hozzáféréseinek korlátozásáról szóló 17. cikkének (2) bekezdésére.

A többéves pénzügyi keret és a pénzügyi tervek összefüggésében a Bizottság 2011 végére tervezi elfogadni a 2014–2020-as időszakra vonatkozó jövőbeli pénzügyi eszközről szóló jogalkotási javaslatot.

2. A REFORM CÉLJAI

2.1. Több hal a fenntartható halászhathoz

Gondoskodni kell arról, hogy a halállományok megfelelő méretűek és egészségesek legyenek, halászatukat pedig a *legnagyobb fenntartható hozam* szintjén kell folytatni. Ez a mennyiség az a legnagyobb mennyiség, amely évről évre biztonsággal kihalászható egy adott állományból, és amely fenntartja a halpopuláció méretét és legnagyobb hozamát. Ezt a célkitűzést az Egyesült Nemzetek Tengerjogi Egyezménye határozza meg. A célt a fenntartható fejlődésről szóló 2002-es világszintű csúcstalálkozó fogadta el olyan célként, amelyet világszinten 2015-

re kell elérni. Az említett cél azt is lehetővé tenné, hogy a megreformált KHP – tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv⁶ előírásaival összhangban – fokozottabban hozzájáruljon a tengeri környezet jó környezeti állapotának eléréséhez. A javasolt alaprendelet most egyértelműen előírja a legnagyobb fenntartható hozamnak megfelelő mennyiségek 2015-re történő elérését.

A *halak tengerbe való visszadobása* többé nem elfogadható. A visszadobás gyakorlata árnyékot vet az iparágra, és káros hatást gyakorol az állományok fenntartható kiaknázására, a tengeri ökoszisztémákra, a halászat pénzügyi életképességére, valamint befolyásolhatja a tudományos szakvélemények színvonalát. A visszadobás gyakorlatának megszüntetése a megreformált KHP egyik célja kell, hogy legyen. A javasolt alaprendelet az iparág számára bevezeti azt a kötelezettséget, hogy a szabályozott fajok fogásait ki kell rakodni. Ez a kötelezettség ambiciózus, de reális ütemezés szerint fajcsoportonként fog hatályba lépni, és azt kísérő intézkedések is kiegészítik majd. A kirakodási kötelezettséget mindazonáltal nem indokolt kiterjeszteni azokra a fajokra, amelyeknek a kifogás utáni visszadobás tekintetében várhatóan magas a túlélési arányuk.

A *többéves gazdálkodási tervek* továbbra is az erőforrások fenntartható kiaknázására vonatkozó hosszú távú politikai elkötelezettség megvalósításának eszközei maradnak. E tervek felváltják a jelenlegi, egy-egy állományra összpontosító megközelítést, és így az állományok túlnyomó többségét a gazdálkodási tervek hatálya alá vonják. A mediterrán tagállamoknak a felségterületük vizein folytatott halászatra vonatkozóan nemzeti gazdálkodási terveket kell készíteniük. Ez a mediterrán halászat tekintetében várhatóan nemzetközi vonatkozású, uniós szintű tervek kidolgozását fogja eredményezni. Az EU-nak ezenkívül a nem uniós partnerektől is hasonló, hosszú távú elköteleződést kell szorgalmaznia.

A halászati gazdálkodásnak megalapozott tudományos szakvéleményeken kell alapulnia, valamint az ökoszisztéma-alapú és elővigyázatossági szemléletet kell követnie. A Bizottság a garantált minőségi előírásoknak megfelelően továbbra szakvéleményeket fog kérni a tudományos testületektől. A tudományos testületek munkájában a jövőben nem lesznek átfedések, ami által a szakvéleményezési folyamat ésszerűbbé válik és a lehető legnagyobb szinergiát biztosítja.

A *tudomány és az ipar közötti partnerségek* fokozhatják az adatok és az ismeretek minőségét és hozzáférhetőségét. Ezenkívül elősegítik a gazdasági szereplők és a kutatók közötti kölcsönös és közös megértést anélkül, hogy a kutatók függetlensége csorbulna. Az ilyen partnerségeket ezért ösztönözni kell.

A politikaformáláshoz – annak előkészítő, végrehajtási és érvényesítési szakaszában is – elengedhetetlenek a teljes körű és megbízható *adatok*.⁷ Az adatgyűjtés és az adatok hozzáférhetősége tekintetében a megreformált politika egyértelműen és ismételten kötelezettségeket fog előírni a tagállamok számára. A halászati gazdálkodás vonatkozásában a Bizottság integrált európai információs rendszert tervez létrehozni, amely hatékonyan kiszolgálja a felhasználók igényeit, fokozza az adatok minőségét, valamint lehetővé teszi a fejlett halászati gazdálkodást. A rendszer ezenkívül egyszerűsíteni fogja a szabályokat és a

⁶ A tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2008. június 17-i 2008/56/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv) meghatározása szerint.

⁷ 7/2007. sz. KÜLÖNJELENTÉS a közösségi halászati erőforrások védelmére irányuló jogszabályokra vonatkozó ellenőrzési, felügyeleti és szankciórendszerekről, a Bizottság válaszaival együtt.

jelentéstételi kötelezettségeket, valamint csökkenteni fogja a költségeket. A tagállamoknak nemzeti halászati adatgyűjtési, tudományos kutatási és innovációs programokat kell majd elfogadniuk és koordinálniuk, hogy a lehető legnagyobb mértékben élhessenek az uniós kutatási keretprogramok kínálta lehetőségekkel.

2.2. A halászati és akvakultúra-ágazat, valamint az iparági foglalkoztatás jövője

A KHP-nak olyan erőteljes, életképes, versenyképes iparágat kell biztosítania, amely vonzó álláslehetőségekkel kecsegtet. A halászati és akvakultúra-ágazatnak hatékonyan kell működnie, valamint pénzügyi szempontból köztámogatás nélkül is szilárd alapokon kell állnia.

A javasolt alaprendelet a halászati iparág megerősítése és nyereségessé tétele érdekében piaci alapú ösztönzést vezet be: az *átruházható halászati koncessziók* fokozatos bevezetése révén a hatékonyság jogi szempontból biztonságos körülmények mellett növelhető. Az átruházható koncessziók rendszere – ahogyan azt az egyes tagállamokon belüli és kívüli tapasztalatok is bebizonyították – csökkentheti a halászati kapacitást és növelheti a gazdasági életképességet, még hozzá az adófizetőket terhelő többletköltségek nélkül. A bizottsági javaslat szerint e koncessziók átruházhatók lennének, de csupán egy adott tagállamon belül. A tagállamok meghatározhatják az uniós joggal összeegyeztethető kritériumokat ahhoz, hogy valós gazdasági kapcsolatot létesítsenek a hajók halászati műveletei, valamint a halásztól függő lakosság és a kapcsolódó iparágak között. A tagállamok továbbá szabályozhatják az átruházható halászati koncessziókat, hogy szoros kapcsolatot biztosítsanak maguk és a halászközösségek között (például a flottaszegmenseken belüli átruházhatóság korlátozása révén), továbbá megelőzhessék a spekulációkat. A kisüzemi parti flották sajátosságai, a tengerparti közösségekhez fűződő szoros kapcsolatuk, valamint az egyes érintett kis- és középvállalkozások sebezhetősége is indokolja, hogy az átruházható halászati koncessziók rendszere csak a nagyobb hajók tekintetében legyen alkalmazandó. A tagállamok e rendszerből kizárhatják a legfeljebb 12 méter hosszúságú hajókat, kivéve ha azok vontatott halászfelszereléssel rendelkeznek.

A túlzott flottakapacitás továbbra is a fenntartható halászat megvalósításának egyik legnagyobb akadály. Az új rendszer – amelynek keretében a flották méretét az átruházható halászati koncessziók révén maga az iparág csökkenti – nem teszi szükségessé a köztámogatást, és felszámolja a többletkapacitás kiépítésének ösztönzőit. A gazdasági szereplők ösztönzést kapnak koncessziók számának növelésére, mások pedig dönthetnek úgy, hogy elhagyják az ágazatot. A rendszer keretében a jövedelmek a becslések szerint több mint 20 %-kal fognak emelkedni, a legénység fizetése pedig legalább 50 %-kal vagy akár több mint 100 %-kal növekedhet 2022-ig. A halászati ágazat ilyen irányú szerkezetátalakítása a feldolgozóágazat teljesítményét is fokozni fogja, jelentősen növelve a bruttó hozzáadott értéket és egyúttal több álláslehetőséget teremtve⁸. A reform célja továbbá a halászati ágazat jövőbeli fejlesztése és a munkahelyek megszűnésének korlátozása. A reformnak köszönhetően átalakul a halászati ágazat szerkezete, és ezen átszervezés foglalkoztatottsággal összefüggő dimenziójának irányításához új intézkedésekre lesz szükség. Ebből a célból elengedhetetlenül fontos lesz a szociális partnerek bevonása minden szinten.

⁸ Bizottsági szolgálati munkadokumentum – A közös halászati politikáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó bizottsági javaslatot kísérő hatásvizsgálat [a 2371/2002/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről].

Az átruházható halászati koncessziók azok számára is szociális megoldást jelentenek, akik el kívánják hagyni az ágazatot, és így jogaikat piaci áron adhatják el másoknak.

A *munkahelyek vonzóvá tétele és a tisztességes munkafeltételek* biztosítása a flották számára általában véve sürgető kérdés, sok kisüzemi parti flotta számára pedig égetően fontos. A szociális párbeszéd minden szinten történő kialakítása mellett a halászati ágazat nyereségessé tétele hatékony módja annak, hogy a hajók biztonságosabbá és jobb munkahellyé⁹ váljanak, valamint annak, hogy a halászat újból vonzó és biztonságos megélhetési forrás legyen. A megreformált KHP-nak hozzá kell járulnia a hajókon uralkodó munkakörülmények korszerűsítéséhez azért, hogy a hajók eleget tegyenek napjaink egészségügyi és biztonsági követelményeinek. A Bizottság és a Tanács arra ösztönözte a tagállamokat, hogy ratifikálják a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) 2007. évi halászati munkaügyi egyezményét. A fentiek fényében a Bizottság aktívan közreműködik majd a szociális partnerekkel.

Az *akvakultúra* fenntartható fejlesztésének előmozdítása nélkülözhetetlen a halak és más tengeri élelmiszerek iránt egyre növekvő világszintű kereslet kielégítéséhez. Az akvakultúra az Unió egyik változatos tevékenysége, amely magában foglalja a kiterjedt és hagyományos tengerparti és tógazdaságoktól kezdve a csúcstechnológiát alkalmazó ipari tevékenységeket is, különösen a tengeri halgazdálkodás terén. Az akvakultúra szintén rendkívül fontos gazdasági tevékenység, amely megalapozza a vidéki és tengerparti közösségek fenntartható gazdasági növekedését, és hozzájárulhat egyes környezeti elemek – például a mocsárvidékeken széles körben művelt akvakultúra – megőrzéséhez és védelméhez.

Az akvakultúra fenntarthatósága, valamint az ágazat által előállított termékek minősége és biztonságossága mind olyan létfontosságú tényező, amelyek megalapozzák az iparág azon képességét, hogy megőrizze versenyelőnyét.¹⁰ Az EU-nak elő kell mozdítania a fenntartható, versenyképes és sokrétű akvakultúrát, amelyet a legfejlettebb kutatás és technológia kell, hogy támogasson. Ily módon áthidalhatók lesznek a hozzáféréssel és az adminisztratív korlátokkal összefüggő problémák.

E tekintetben egyértelmű szükség van az uniós szintű szemléletre, mivel a nemzeti szinten meghozott stratégiai döntések befolyásolhatják a szomszédos országok fejlődését. A reform keretében a tagállamoknak az uniós stratégiai iránymutatások alapján *nemzeti stratégiai tervet* kell kidolgozniuk a gazdasági tevékenységet ösztönző feltételek kialakítása, a versenyképesség fokozása, a fenntartható fejlődés és az innováció támogatása, valamint a diverzifikáció serkentése érdekében. A nyílt koordinációs módszerek továbbfejleszthetik az információk és bevált módszerek tagállamok közötti cseréjét (pl. a területekhez és a vizekhez való hozzáférés, engedélyezés).

⁹ A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) 2007. évi halászati munkaügyi egyezményének tagállamok általi mielőbbi ratifikációja egy újabb fontos lépés afelé, hogy a hajók fedélzetén tisztességes munkafeltételek legyenek. A szóban forgó egyezmény akkor lép hatályba, ha azt az ILO 180 tagállama közül 10 állam (ebből 8 parti állam) ratifikálja. Az egyezmény jobb munka- és egészségvédelmet és színvonalasabb orvosi ellátást biztosít a tengeren, egészségi és biztonsági okokból elegendő pihenőidőt ír elő, biztosítja a munkaszerződések védelmét, valamint minden munkavállaló számára azonos társadalombiztosítási juttatásokat ír elő.

¹⁰ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak: Fenntartható jövő kialakítása az akvakultúra számára – Új lendület az európai akvakultúra fenntartható fejlődését szolgáló stratégiának – COM(2009) 162 végleges, 2009. április 8.

2.3. Virágzó tengerparti közösségek

A Bizottság elkötelezett amellett, hogy a halászatból és akvakultúrából függő tengerparti közösségekben tevékeny munkával előmozdítsa a növekedést és a munkahelyteremtést. A halászati ágazat gyakran létfontosságú szerepet tölt be az EU kontinentális részén lévő tengerparti területeken és az EU legkülső régióiban.

Egyes régiókban a *kisüzemi parti flották* és az akvakultúra társadalmi és gazdasági jelentősége olyan mértékű, hogy az ilyen flották tekintetében indokolt különintézkedéseket hozni. Az intézkedéseknek támogatniuk kell a környezetbarát, intelligens és inkluzív növekedést, továbbá hozzá kell járulniuk a fenntartható, kis környezeti hatással járó halászat és akvakultúra bevezetéséhez, az innovációhoz, a jövedelem-diverzifikációhoz, a gazdasági átálláshoz, a tudományos ismeretek bővüléséhez és a szabálykövető magatartás javításához.

2.4. A tájékozott fogyasztók valós igényeinek kielégítése

A halászati és akvakultúra-termékek *forgalmazása* területén jobban figyelembe kell venni a fogyasztók érdekeit és nagyobb hangsúlyt kell helyezni az ilyen termékek iránti fogyasztói bizalomra. A javaslatnak köszönhetően a fogyasztók több információhoz fognak jutni a termékek és az előállítási eljárások jellemzőiről, valamint a javaslat – szükség esetén – megkönnyíti például a gyártási módszerekkel vagy a környezetbarát jellegre vonatkozó kijelentésekkel összefüggő önkéntes címkézést.

A termelői szervezetek megfelelő eszközöket kapnak majd ahhoz, hogy termelésüket éves tervek révén sikeresebben megtervezhessék. E tervek segítséget nyújtanak abban, hogy a fenntartható halászati tevékenységek összeegyeztethetők legyenek a kínálat kereslethez való – mind mennyiségi, mind minőségi szempontból történő – pontosabb hozzáigazításával. Ez hozzá fog járulni meghatározott igények kielégítéséhez és a termékminőség javulásához. A hatékonyabb információgyűjtés és az *információk piaci értesülések* alapján történő terjesztése elő fogja mozdítani a halászati és akvakultúra-piacok, illetve fogyasztói igények jobb megismerését.

2.5. Jobb irányítás a regionalizáció révén

A központosított, felülről kiinduló megközelítés megnehezíti, hogy a KHP igazodjon az EU területén található különböző tengeri medencék sajátosságaihoz. A tagállamokra és az érdekeltekre nagyobb felelősség fog hárulni a halászati erőforrásokkal való gazdálkodás és az ilyen gazdálkodási intézkedések valamennyi tengeri medence esetében való összehangolása területén.

A Bizottság a regionalizáció és az egyszerűsítés tekintetében is ambiciózus menetrendet javasol. A központosítottan elfogadott uniós halászati jogszabályoknak a célokra, a célkitűzésekre, a közös minimum-előírásokra, az eredményekre és a teljesítési időkorlátokra kell összpontosítaniuk. A főbb döntések meghozatalára uniós szinten kerül sor, a tagállamoknak azonban lesz mozgásterük arra, hogy a halászati gazdálkodást érintő egyéb intézkedésekről – a Bizottság felügyelete alatt és az uniós jog maradéktalan betartása mellett – saját hatáskörben döntsenek.

A hatékony gazdálkodás érdekében a tagállamok elfogadhatják például a technikai védelmi intézkedések és a visszacobás visszaszorítását célzó intézkedések számukra megfelelő kombinációját, majd ezeket az intézkedéseket nemzeti jogszabályok által egyenként

végrehajtják. A regionalizáció a legalsó szintig működne, és nagyobb önirányítást biztosítana a halászati ágazat részére azáltal, hogy a *halászokat fokozottabban bevonná* a szakpolitikákba, amelyek így elfogadottabbá válnának. A regionalizáció így hozzájárulna a szabályok fokozottabb betartásához. A Bizottság javaslata szerint fokozni kell a halászokat tömörítő szervezetek szerepét, valamint a fenntartható erőforrás-kiaknázás céljából – mind a tervezés, mind a végrehajtás tekintetében – további lehetőségeket kell kínálni számukra. A hatékony termelői szervezetek tevékeny szerepet kapnak tagjaik halászati tevékenységének tervezésében és a piacok stabilizálásában, kvótáik és a halászati erőfelfejtés kezelésében, a flották kvótafelhasználásának optimalizálásában, valamint a visszaszabványgyakorlatának a kvóták elcserélése és bérbeadása, illetve a nem kívánt fogások kezelése révén történő megszüntetésében.

A meglévő tapasztalatok alapján a Bizottság a regionális megközelítés keretében az állományvédelmi politikával összefüggő tanácsadás területén meg kívánja őrizni, sőt bővíteni tervezni a *tanácsadó testületek* szerepét. A tanácsadó testületek így a tengergazdálkodás más, a halászatot érintő területeire is kiterjeszthetik tevékenységüket. Tekintettel a Fekete-tenger sajátosságaira, amely egy négy, nem uniós tagállam által körülvett zárt tengermedence, a Bizottság azt javasolja, hogy hozzanak létre egy, a Fekete-tengerrel foglalkozó tanácsadó testületet. E testület tanácsot adhatna a Bizottságnak az állományvédelmi szakpolitikáról, a kutatásról, az adatgyűjtésről és innovációról, valamint ösztönözhetné az együttműködést Románia, Bulgária és tengerparti szomszédai között. E szerv lényeges szerepet játszhat a Fekete-tenger jellegzetességeihez alkalmazkodó együttműködés regionális modelljének támogatásában.

Az akvakultúra-ágazat sajátos jellege miatt szükség van egy olyan külön testületre, amelynek feladata az érdekeltekkel folytatott konzultáció és az akvakultúrát esetlegesen érintő, meghatározott szakpolitikai elemek szakvéleményezése. A Bizottság e célból javasolja az akvakultúrával foglalkozó tanácsadó testület létrehozását.

A tanácsadó testületek hatáskörén kívül eső kérdésekben a Bizottság költséghatékony módon kívánja biztosítani valamennyi érdekelt fél lehető legnagyobb mértékű részvételét. Egy rugalmas, célirányos rendszer is kialakításra kerül annak érdekében, hogy szakvéleményekkel és szakértelemmel lássa el a Bizottságot.

A KHP javasolt reformjának sikere nagy mértékben függ a gazdasági szereplők *szabálykövető magatartásától* és a szabályok hatóságok általi hathatós *érvényesítésétől*. A reformjavaslatok nagymértékben építenek a halászati ellenőrzés és a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan (IUU) halászat tárgyában meghozott új rendeletekre¹¹. Ezen túlmenően az új alaprendelet bevezeti a *feltételelesség* elvét, amely szerint bizonyos pénzügyi vagy egyéb források csak a KHP-szabályok betartása esetén fognak a gazdasági szereplők vagy a tagállamok rendelkezésére állni.

2.6. Átgondoltabb finanszírozás

Noha a jövőbeli *uniós pénzügyi támogatás* az elsődleges termeléstől a feldolgozásig és a forgalmazásig számos tevékenységre ki fog terjedni, annak elsősorban a megreformált KHP

¹¹ A Tanács 1224/2009/EK rendelete (2009. november 20.) a közös halászati politika szabályainak betartását biztosító közösségi ellenőrző rendszer létrehozásáról, valamint a Tanács 1005/2008/EK rendelete (2008. szeptember 29.) a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan halászat megelőzésére, megakadályozására és felszámolására irányuló közösségi rendszer létrehozásáról.

céljainak elérésére kell irányulnia. Az ágazat jövőbeli közfinanszírozása jelentős reformokon és egyszerűsítésen fog átesni azért, hogy a javasolt új KHP céljait tükrözze. A finanszírozás teljes mértékben igazodni fog az Európa 2020 stratégia céljaihoz. A Bizottság ezenkívül a közös piacszerzés keretében működő *intervenciós rendszer* korszerűsítésére is javaslatot tesz, mivel az már nem tükrözi kellőképpen a kínálat és kereslet közötti változó egyensúlyt. Ezentúl nem indokolható a halak közpénzből való megsemmisítése. A jelenlegi rendszert egy egyszerűsített raktározási mechanizmus váltja fel a piaci stabilitás minimális szintjének elérése érdekében.

2.7. A KHP elveinek nemzetközi szintű érvényesítése

Az EU külső fellépéseinek összhangban kell lenniük a KHP elveivel és céljaival, nevezetesen a fenntarthatósággal és a tengeri ökoszisztémák megóvásával. A fokozottabb szabálykövetés biztosítására a fellépések a legmértékűbb tudományos ismeretek fejlesztésén és használatán, valamint a szorosabb együttműködésen fognak alapulni. A Bizottság a megreformált KHP külső dimenziójának új iránymutatásait külön közleményben ismertette.

Az EU tevékenyebb szerepet fog vállalni a regionális halászati gazdálkodási szervezetekben azok megerősítése végett. Ugyanebből a célból hasonlóan fog eljárni a multilaterális testületek, például az Egyesült Nemzetek és a Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezet esetében is. Az EU a kulcsfontosságú partnerekkel folytatott megerősített párbeszéd és az EU-n kívüli országokkal kialakított szorosabb kapcsolatok révén fogja előmozdítani a fenntartható erőforrás-gazdálkodást. Ezenkívül egyes intézkedésekre nagyobb hangsúlyt fog fektetni, különösen a flottakapacitás csökkentésére, a jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan tevékenységek elleni küzdelemre, valamint a flottakapacitás csökkentésére irányuló intézkedésekre.

Az EU-n kívüli országokkal megkötött fenntartható halászati egyezményeket úgy kell átalakítani, hogy lehetővé tegyék a halászati erőforrások fenntarthatóbb kezelését egy „átláthatósági” záradék segítségével, amely biztosítja, hogy az uniós hajók csak olyan erőforrásokra halásszanak, amelyeket az adott partnerország nem tud vagy nem kíván kiaknázni. A fenntartható halászati egyezményeknek nagyobb hangsúlyt kell helyezniük a tudományos ismeretekre, a nyomon követésre, az ellenőrzésre és a felügyeletre. Valamennyi jövőbeli egyezménynek emberi jogi záradékot is tartalmaznia kell.

Az EU továbbra is azon fog munkálkodni, hogy a KHP céljait előmozdítsa és alkalmazza az ún. „északi megállapodások” vonatkozásában, amelyek közös erőforrás-gazdálkodásról rendelkeznek az EU és azon nem uniós országok között, amelyekkel az EU az Atlanti-óceán északi részén, a Jeges-tengeren, a Balti-tengeren és az Északi-tengeren közösen gazdálkodik az állományokkal.

A KHP reformcsomag keretében javasolt új intézkedések összefoglalása

Védelem és fenntarthatóság	A legnagyobb fenntartható hozam mint állományvédelmi cél, amelyet határidőre (2015) el kell érni.
	A visszadobás gyakorlatának megszüntetése a kirakodási kötelezettség és a szükséges gazdálkodási szabályok segítségével, amelyek bevezetését ütemterv rögzíti.
	Az alapvető célokra, célkitűzésekre, korlátokra és időkorlátokra összpontosuló többéves tervek, amelyek a halászati gazdálkodás ökoszisztéma-alapú szemléletén alapulnak.
	A tagállamok felhatalmazása arra, hogy az uniós jog alapján intézkedjenek a többéves tervekkel kapcsolatban és a technikai védelmi intézkedéseket hozzanak.
	Gyorsított eljárások a környezetgazdálkodás (Natura 2000) keretében szükséges halászati intézkedések elfogadására.
Adatok és a tudomány	Az adatgyűjtésre és -szolgáltatásra, valamint a (regionális) többéves adatgyűjtési tervek készítésére vonatkozó tagállami kötelezettség.
	Nemzeti halászati kutatási programok, amelyeket a tagállamok regionális szinten egyeztetnek egymással.
	A HTMGB munkájának a legégetőbb kérdésekre való összpontosítása.
Az erőforrásokhoz való hozzáférés és a flottakapacitás	A nagyméretű flották tekintetében kötelező átruházható halászati koncessziók – az átruházás nemzeti szinten lehetséges.
	A flottákhoz kapcsolódó támogatások fokozatos leépítése.
Akvakultúra	Az akvakultúra előmozdítását célzó, 2014–2020-as időszakra szóló nemzeti stratégiai tervek.
	Egy akvakultúrával foglalkozó új tanácsadó testület létrehozása.
Piacpolitika	A termelői szervezetek és az ágazatközi szervezetek felhatalmazása a termelés és forgalmazás tervezése tekintetében meglévő szerepük és felelősségük növelésére; a hangsúly a halászati erőforrások fenntartható kezelésére és az akvakultúra-tevékenységek hatásának csökkentésére esik.
	Az intervenciós rendszer módosítása a raktározásra vonatkozó egyetlen intervenciós mechanizmus létrehozása révén.
	Az intervenciós árak decentralizált módon, megfelelő szinten történő rögzítése.
	A fogyasztók jobb tájékoztatása és a forgalmazási előírások felülvizsgálata.
Irányítás	A tanácsadó testületek szerepének kiterjesztése a KHP regionális szintű végrehajtására.
	Új megközelítés az érdekelteknek a tanácsadó testületek hatáskörébe nem tartozó horizontális kérdésekbe való bevonására.
Pénzügyi eszköz	Teljes mértékű igazodás az Európa 2020 stratégia céljaihoz.
	A szabályok betartására vonatkozó feltételeességi előírások – ezek mind a tagállamokra, mind az egyes gazdasági szereplőkre alkalmazandók.
Külső dimenzió	Regionális halászati gazdálkodási szervezetek: az EU fokozott részvétele a regionális halászati gazdálkodási szervezetek munkájában azért, hogy e fórumokon – teljesítményük növelése érdekében – javuljon a tudományos ismeretek, az ellenőrzés és a szabálykövető magatartás színvonala.

	Többoldalú, közös fellépések az EU legfontosabb partnereivel az IUU-halászat és a túlzott kapacitás visszaszorítása céljából.
	Nagyobb koherencia az EU halászati, fejlesztési, kereskedelmi és környezetvédelmi politikái között.
	Fenntartható halászati egyezmények – megbízhatóbb tudományos adatok gyűjtése és a többleterőforrások egyértelmű azonosítása a partnerországokban annak érdekében, hogy flottánk fenntartható halászati módszerekkel halásszon ezekben az országokban. Az iparág által nyújtott nagyobb pénzügyi hozzájárulás és egy magas színvonalú irányítási keretrendszer létrehozása. Valamennyi jövőbeli egyezménynek emberi jogi záradékot is tartalmaznia kell.